

Opinie: Begin het schooljaar met een individueel startgesprek

Maar wat als de school van je kind niet zo'n individueel startgesprek organiseert? | beeld anp / Lex van Lieshout

19 augustus 2019, 03:00

aangepast 19 augustus 2019, 08:06

Peter de Vries • zelfstandig expert ouderbetrokkenheid

Klachten over ouderbetrokkenheid bij de school zijn al minstens een eeuw oud. Een individueel gesprek aan het begin van het nieuwe schooljaar helpt.

Afgelopen maand hadden we een primeur: een vader spant een rechtszaak aan vanwege het – volgens hem – verkeerde schooladvies met betrekking tot het voortgezet onderwijs voor zijn dochter (*Algemeen Dagblad* 25 juli). En eerder die maand bepleitte Titia Wittenberg dat ouders een halt moet worden toegeroepen, en dat we de deskundigheid van leraren beter moeten beschermen (*Nederlands Dagblad* 17 juli).

Nieuw is het probleem niet. *De Telegraaf* van 10 januari 1992: Ouders worden steeds mondiger en willen graag iets te zeggen hebben over het onderwijs aan hun kind. Over de slechte opkomst op ouderavonden lezen we al in het *Nieuwsblad van het Noorden* van 17 mei 1973: Een belangrijke ouderavond wordt bezocht door circa 25 van de 180 ouderparen.

In het prachtige oude boek *Verhoudingen* uit 1908 (A. Kloosterman & J.C. Ligtoet, uitgeverij Oosterbaan & Le Cointre, Goes) kaartten de auteurs het probleem 'ouders' reeds aan: 'Bestuurders van christelijke scholen klagen niet zelden over de weinige belangstelling der ouders. Als men hen hoort, zou men haast gelooven, dat de zaak van het Christelijk onderwijs alleen een zaak voor de liefhebbers is. (...) De predikanten moesten in de prediking eens wat meer wijzen op de verplichting der ouders. Wordt aan dien wensch gevolg gegeven, dan komen zeker een paar ouders meer ter jaarvergadering, omdat ze vrienden van den leeraar zijn.'

Mondige ouders lijken het grootste probleem. Een belangrijke vraag is: wie heeft het voor het zeggen op school? Van wie is de school eigenlijk? Van de directie, het bestuur, het rijk, de ouders, een stichting, van de leerlingen, of van ons allemaal? Als er strubbelingen zijn, komt het eigenaarschap soms in het geding. De school kan op haar strepen gaan staan: 'Wij zijn eindverantwoordelijk dus wij nemen een beslissing.' Maar ouders kunnen dat ook: 'Het is ons kind en daar gaan wij over.'

De vraag 'van wie is de school' kunnen we beter vervangen door de vraag: 'voor wie is de school'. Voor de leerlingen! School en ouders moeten het sámen doen.

nauwe band

Dat besef zorgt dat school en ouders naar elkaar luisteren en elkaar proberen te begrijpen in zijn of haar eigen rol. Een school die zich in het werken met andermans kinderen te autonoom opstelt en van ouders alleen maar vertrouwen vraagt, moet zich niet verbazen over 'lastige' ouders en 'lastige' leerlingen.

Ook hier waarschuwen Kloosterman en Ligtoet al voor: 'Wel nauw moet dus de band tusschen school en huisgezin zijn. Het streven der school naar een plaats in het maatschappelijk leven, onafhankelijk van het gezin, is door het voorgaande veroordeeld.' En: 'De klacht over de bandeloze jeugd is er een tegen het gezin, dat zijn roeping heeft verwaarloosd, maar evenzeer tegen de school, die den band met het gezin heeft verbroken.'

Een individueel gesprek van de groepsleerkracht of mentor met de ouders, in deze eerste weken van het nieuwe schooljaar, zorgt voor aantoonbaar beter contact en minder conflicten met ouders. Want er is een relatie ('vrienden van den leeraar'). Ook dat begreep men in 1908, al was de vorm van dat startgesprek toen een huisbezoek: 'De onderwijzer evenwel, die het huisbezoek als een tucht middel beschouwt, moet bij zijn komst in een nieuwe klasse dit aan zijn leerlingen bekend maken en er zoo spoedig mogelijk mee beginnen. Ouders en leerlingen moeten weten, dat hij beslist komt en wel zoo spoedig mogelijk.'

vertrouwen

Kinderen en jongeren horen bij het startgesprek aanwezig te zijn, ook een kleuter. Het is niet erg als een kleuter alleen maar in dezelfde ruimte speelt, als hij maar voelt dat zijn ouders en de juf elkaar vertrouwen; dat is belangrijk. Leerlingen in het voortgezet onderwijs vinden het vaak niet prettig dat hun ouders met hen naar school gaan. De praktijk leert dat ze het meestal niet erg vinden als hun klasgenoten ook met hun ouders op school komen.

Maar wat als de school van je kind niet zo'n individueel startgesprek organiseert? Mag je er dan zelf om vragen? Voor je gevoel is het misschien wat opdringerig, maar het is zeker niet vreemd om het te vragen; en dat zou het ook voor de school niet moeten zijn! Want werken met andermans kinderen zonder een individuele relatie met de ouders is vragen om problemen. Het is dan moeilijk communiceren als er iets met het kind is. En daar ligt vaak de bron van allerlei spanning.

Peter de Vries doet promotieonderzoek naar ouderbetrokkenheid aan de Universiteit Utrecht en schreef verschillende boeken over ouderbetrokkenheid. peterdevries.nu

© 2019 ND | [Algemene voorwaarden](#) | [Privacyverklaring](#)

Gerealiseerd door [Liones](#)